

oxf 44 : 174.7/176.1) : (497.12) : (047.1)

K. 6. bolezni, škodljivci, sejanka, presejanka, gozdno drevje (IV) p - 8
Slovenija

INŠTITUT ZA GOZDNO IN LESNO
GOSPODARSTVO PRI BIOTEHNIŠKI FAKULTETI
V LJUBLJANI

izročilo

JURC Dušan, HOČEVAR Stana, TITOVŠEK Janž

BOLEZNI IN ŠKODLJIVCI NA SEJANKAH, PRESAJENKAH
IN GOZDNEM DREVJU V SLOVENIJI V LETU 1985

Ljubljana, 1985

Obveščevalna, diagnostična in prognozična služba za varstvo gozdov je v Sloveniji razvita parcialno, po večih organizacijskih poteh. Pri gozdnih gospodarstvih je večinoma referent za gojenje gozdov zadolžen, da ob pojavu škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov v gozdovih sprotno, mesečno poroča Republiškememu komiteju za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Poleg tega referenti za gojenje gozdov sodelujejo z raziskovalcem entomologom na VTOZD za gozdarstvo BF in s fitopatologom na Inštitutu za gozdno in lesno gospodarstvo pri BF, predvsem takrat, ko opazijo škodljive posledice delovanja biotskih dejavnikov, ki pa jih ne poznajo. Poleg tega je Inštitut pooblaščen za opravljanje rednih zdravstvenih pregledov sadilnega materiala v gozdnih, topolovih in okrasnih drevesnicah. Abiotske vplive na gozd proučuje posebna raziskovalna skupina Inštituta, ki proučuje predvsem posledice onesnaževanja zraka. Na VTOZD za gozdarstvo raziskujejo uporabo metod fotointerpretacije za detekcijo poškodb gozdov. Posebej v zadnjih letih opažamo povečevanje škod v gozdovih, predvsem zaradi abiotskih dejavnikov (onesnažen zrak, žled, veter, sneg), zaradi česar preti stalna nevarnost za prerazmnožitev škodljivcev in bolezni. Razdrobljena obveščevalna, diagnostična in prognozična služba za varstvo gozdov ne uspe ustrezno strokovno ukrepati ob vseh novo nastalih problemih. Ocenjujemo, da je služba zasnovana funkcionalno, vendar ne deluje ustrezno zaradi pomanjkanja koordinacije in premajhne aktivnosti nekaterih njenih delov. Zato bomo v naslednjem letu posvetili več skrbi delovanju službe, poizkušali bomo najti ustrezen način koordinacije zbiranja podatkov in aktivirati neaktivne dele službe. Pri tem bo bistvena pomoč Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter inšpekcijskih služb, računamo pa tudi na sodelovanje raziskovalnih inštitucij in delavcev v operativi.

Pričujoč seznam gozdnih bolezni in škodljivcev je zaradi vsega naštetega okrnjen. Vključuje podatke, ki smo jih zbrali pri zdravstvenih pregledih sadilnega materiala in pri raziskovalni nalogi GOZDNE BOLEZNI IN ŠKODLJIVCI. Pri sestavljanju so sodelovali mag. Dušan Jurc, dipl. biol., Stana Hočevnar, dipl. biol., oba iz Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo pri BF in docent dr. Janez Titovšek, dipl. inž. gozd. iz VTOZD za gozdarstvo BF. Za izdelavo poročila je Republiški komitej za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano prispeval 48.000.- din.

IME BOLEZNI ALI ŠKODLJIVCA	KRAJ NAJDENE BOLEZNI ALI ŠKODLJIVCA, DREVESNA VRSTA	OBSEG OKUŽBE ALI NAPADA: m ³ , ha, število sejank ali dreves	JAKOST OKUŽBE ALI NAPADA: prisotnost, slaba, sred- nja, močna, zelo močna
1	2	3	4
Brunchorstia pinea (Scleroderris lagerbergii)	Birtove doline, k.o. Ilir. Bistrica, Zavod za pogozdovanje in mel. Krasa, črni bor	40 ha	prisotna
Endothia parasitica	Gozdna enota Polje, GG Ljubljana, pravi kostanj	več 100 ha	zelo močna
	Topolovec, GG Brežice mešan sestoj pravega kostanja	50 ha	srednja
	Okolica Krškega (Gora, Senuše), GG Brežice, čisti in mešani sestoji pravega kostanja	200 ha	močna
	Okolica Kostanjevica na Krki, severno po- bočje Gorjancev, GG Brežice mešani sestoji pravega kostanja	500 ha	močna
	Šmarje na Pohorju, GG Maribor mešani sestoji pravega kostanja	50 ha	srednja
Ascochyta piniperda	Mahovnik, GG Kočevje, gozdna drevesnica, smreka	115.000 sejank, ki so stare 2 leti	prisotna
Botrytis cinerea	Breginj, SGG Tolmin, gozdna drevesnica, smreka	149.400 presajenk, ki so stare 2+2 in 2+3 leta	slaba
Fusarium sp.	Mahovnik, GG Kočevje, gozdna drevesnica, smreka	posejali so 1 kg semena, sejanke so stare 1 leto	močna
	Kamniška Bistrica, GG Ljubljana, gozdna drevesnica, smreka	preživel je 15.000 sejank, številne pa so propadle	močna
Lophodermium sp.	Selnica ob Dravi, GG Maribor, gozdna dreves- nica, črni bor	85 presajenk, ki so stare 2+3 leta	slaba
	Selnica ob Dravi, GG Maribor, gozdna drevesnica ruševje	400 presajenk, ki so stare 2+3 leta	prisotna
	Radvanje, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica, črni bor	23.800 presajenk, ki so stare 1+1 in 1+2 leti	prisotna
	Markovci, GG Maribor, gozdna drevesnica rdeči bor	12.000 sejank, ki so stare 2 leti	prisotna
	Markovci, GG Maribor, gozdna drevesnica črni bor	4.000 sejank, ki so stare 2 leti	slaba
	Mengeš, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica, rdeči bor	1000 presajenk, ki so stare 1+2 leti	slaba
	Medvedica, GG Ljubljana, gozdna drevesnica. rdeči bor	1000 sejank, ki so stare 2 leti	srednja
	Šmihel, GG Novo mesto, okrasna drevesnica črni bor	50 sadik, ki so visoke 1 m	slaba
	Polana, ABC Pomurka, gozdna drevesnica rdeči bor	36.000 presajenk, ki so stare 1+2 leti	slaba
	Matenja vas, GG Postojna, gozdna dreves- nica, rdeči bor	5000 presajenk, ki so stare 2+2 leti	slaba
	Hraščica, ABC Pomurka, gozdna drevesnica rdeči bor	16.000 presajenk, ki so stare 1+2 leti	slaba
	Birtove doline, K.o. Ilir. Bistrica, Zavod za pogozd. in melior. Krasa, črni bor	40 ha,	prisotna

1	2	3	4
Marssonina brunnea	Markovci, GG Maribor, gozdna drevesnica, topol	80 topolic, ki so stare 1/2 leti	srednja
	Murgle, KIT Ljubljanske mlekarne, TOZD posestva topolova drevesnica topol	2200 topolic, ki so stare 1/2 leti	prisotna do slaba
	Ižakovci, ABC Pomurka, topolova drevesnica, topol	19.800 topolic, ki so stare 1/1, 1/2 in 2/2 leti	močna
Taphrina tosquinetii	Mengeš, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica črna jelša	35.000 sejank, ki so stare 2 leti	slaba
	Črni log, ABC Pomurka, gozdna drevesnica, črna jelša	12.000 presajenk, ki so stare 1+1 leto	slaba
	Tišina, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica, črna jelša	9.000 sejank, ki so stare 2 leti	prisotna
	Polana, ACB Pomurka, gozdna drevesnica črna jelša	27.000 presajenk, ki so stare 1+1 in 1+2 leti	prisotna
	Hraščica, ABC Pomurka, gozdna drevesnica črna jelša	18.000 presajenk, ki so stare 1+2 leti	prisotna
Arvicola terrestris	Medvedica, GG Ljubljana, gozdna drevesnica, smreka	80.000 sejank, ki so stare 2 leti	prisoten
	Mahovnik, GG Kočevje, gozdna drevesnica, smreka	posejali so 21 kg semena, sejanke so stare 1 leto	prisoten
	Mengeš, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica, Abies koreana, Ginkgo biloba	13.000 sejank A.koreana, ki so stare dve leti in 20 presajenk G. biloba, ki so stare 5-6 let	slab
	Jelendol, GG Kranj, gozdna drevesnica smreka	60.000 presajenk, ki so stare 2+1 leto	slab
Blastophagus piniperda	Tišina, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica, rdeči bor	216.000 sejank, ki so stare 2 leti	slab
Dreyfusia nüsslini	Birtove doline, K.o. Ilirska Bistrica, Zavod za pogozd. in melior. Krasa, jelka	40 ha	zelo močan
Evetria buoliana	Birtove doline, K.o. Ilirska Bistrica, Zavod za pogozdovanje in melior. Krasa, črni bor	40 ha	slab
Ips typographus	Brniki, GG Kranj smreka	50 dreves	močan
	Sorško polje, GG Kranj smreka	50 dreves	močan
Melolontha melolontha	Vrbina, GG Brežice, topolova drevesnica topol, smreka	20.100 topolic, ki so stare 1/4, 1/3 in 1/2 leti in 127.000 smrekovih presajenk, ki so stare 2+1 leto	zelo močan

1	2	3	4
Melolontha melolontha	Radvanje, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica Taxodium distichum	1500 sejank, ki so stare 1 leto	prisoten
	Markovci, GG Maribor, gozdna drevesnica smreka	110.000 presajenk, ki so stare 1+2 leti	zelo močan
	Hraščica, ABC Pomurka, gozdna drevesnica, macesen, smreka	10.000 macesnovih presajenk, ki so stare 1+1 leto in 1.500 smrekovih presajenk, ki so stare 2+2 leti	prisoten
	Mengeš, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica smreka, Abies concolor	30.000 presajenk smreke, ki so stare 2+1 leto in 1000 presajenk Abies concolor, ki so stare 2+1 leto	močan
	Besnica, GG Kranj, gozdna drevesnica, smreka	46.000 presajenk, ki so stare 2+1 leto	prisoten
Pinus strobi	Brezje pri Mali Bukovici, Zavod za pogozd. in mellor.Krasa, gozdna drevesnica zeleni bor	52.500 presajenk, ki so stare 2+1, 2+2, 2+3 in 2+4 leta	močan
	Rožnik, Ljubljana, zeleni bor	0,5 ha	srednje močan
Pityogenes calographus	Sorško polje, GG Kranj, smreka	Cca 200 dreves	močan
Sacchiphantes sp.	Lovrenc na Pohorju, GG Maribor, gozdna drevesnica smreka	250.000 presajenk, ki so stare 2+3, 3+2 in 2+2 leti	slab
	Radvanje, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica smreka	230.000 presajenk, ki so stare 2+2 leti	slab
	Mahovnik, GG Kočevje, gozdna drevesnica smreka	450.000 presajenk, ki so stare 2+3+4 leta	prisoten
	Mengeš, Semesadike Mengeš, gozdna drevesnica smreka	2.400.000 presajenk, ki so stare 2+2 leti	prisoten
	Jelendol, GG Kranj gozdna drevesnica smreka	52.000 presajenk, ki so stare 2+3 leta	slab
	Besnica, GG Kranj gozdna drevesnica smreka	75.000 presajenk, ki so stare 2+1 in 2+2 leti	slab
	Kamniška Bistrica, GG Ljubljana gozdna drevesnica smreka	32.000 presajenk, ki so stare 3+2 leti	prisoten
	Medvedica, GG Ljubljana gozdna drevesnica smreka	2.000 sejank, ki so stare 3 leta, 50.000 presajenk, ki so stare 2+2 leti in 10.000 presajenk, ki so stare 2+3 leta	prisoten do slab
	Rožek II., GG Novo mesto, gozdna drevesnica smreka	237.000 presajenk, ki so stare 2+4 leta	prisoten

1	2	3	4
Sacchiphantes sp.	Šmihel, GG Novo mesto okrasna drevesnica smreka	30 presajenk, ki so stare 2 + 4 leta	prisoten
	Muta, Lesna Slovenj Gradec gozdna drevesnica smreka	714.000 presajenk, ki so stare 2+2 leti	slab
	Bela pri Idriji, SGG Tolmin gozdna drevesnica smreka	50.000 presajenk, ki so stare 2+2 in 2+3 leta	prisoten
	Matenja vas, GG Postojna gozdna drevesnica smreka	800.000 presajenk, ki so stare 2+2 leti	srednji
	Rimš, GG Brežice gozdna drevesnica sitka	200 presajenk, ki so stare 2+4 leta	močan
	Sorško polje, GG Kranj smreka	splošen pojav	slab
	Brnik, GG Kranj smreka	2 ha	srednji
Saperda carcharias	Ob cesti Nova Gorica - Ajdovščina K.k. Vipava, topol	Cca 100 dreves, ki so stara 4 leta	zelo močan
Saperda populnea	Mestni log, KIT Ljubljanske mlekarne, TOZD posestva topolova drevesnica topol	100 topolic, ki so stare 1/1 leto	slab
Sciapteron tabaniformis	Markovci, GG Maribor gozdna drevesnica topol	80 sadik, ki so stare 1/2 leti	prisoten
Armillariella mellea	Šmrjak, GG Novo mesto, zeleni bor v mešanem nasadu s smreko, rdečim in črnim borom ter rdečim hrastom	Gliva je okužila korenine nekaterih zelenih borov na površini 5 ha	srednja
Cercospora microsora	Radvanje, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica širokolistna lipa	11.900 sejank, ki so stare 1 leto	prisotna
	Mengeš, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica Tilia platyphyllos, T. tomentosa, T. cordata	2.485 sadik, ki so stare 1 leto in 1+2 leti	srednja do močna
	Rimš, GG Brežice gozdna drevesnica širokolistna in ameriška lipa	484 presajenk, ki so stare 7 let	močna
Cristallariella depraedans	Gora pri Krškem, GG Brežice mešan sestoj beli javor	pribl. 5 ha pomladka belega javora	srednja
Cumminsella sanguinea	Rimš, GG Brežice gozdna drevesnica mahonija	4.000 presajenk, ki so stare 4 leta	slaba
	Rožek l., GG Novo mesto okrasna drevesnica mahonija	40 sadik	slaba
	Mengeš, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica mahonija	20 sadik, ki so stare 6 - 7 let	slaba

1	2	3	4
<i>Diplodia pinea</i>	Birtove doline K.o. Ilirska Bistrica Zavod za pogozdovanje in melior.Krasa črni bor	40 ha	slaba
<i>Guignardia aesculi</i>	Rimš, GG Brežice gozdna drevesnica divji kostanj	10 presajenk, ki so stare 10 let	močna
	Šmihel, GG Novo mesto gozdna drevesnica <i>Aesculus rubrum</i>	2 sadiki, visoki 1,5 m	slaba
<i>Gymnosporangium clavariaeforme</i>	Opatje selo, Brestovica, Komen, Zavod za pogozd.in melior.Krasa navadni brin	Območje, ki meri več 1000 ha	prisotna
<i>Marssonina juglandis</i>	Polana, ABC Pomurka gozdna drevesnica črni oreh	1000 sejank, ki so stare 1 leto	slaba
	Hraščica, ABC Pomurka gozdna drevesnica črni oreh	1.600 sejank, ki so stare 2 leti	slaba
<i>Melampsora larici-populina</i>	Šmihel, GG Novo mesto gozdna drevesnica topol	30 topolic, ki so stare 2+2 leti	zelo močna
<i>Melampsora sp.</i>	Mestni log, KIT Ljubljanske mlekarne TOZD posestva topolova drevesnica topol	190 topolic, ki so stare 1/1 leto	slaba
	Murgle, KIT Ljubljanske mlekarne, TOZD posestva topolova drevesnica topol	6.020 topolic, ki so stare 1/1 in 1/2 leti	slaba do močna
	Markovci, GG Maribor gozdna drevesnica topol	80 sadik , ki so stare 1/2 leti	srednja
	Ižakovci, ABC Pomurka topolova drevesnica topol	19.800 topolic, ki so stare 1/1, 1/2 in 2/2 leti	prisotna
<i>Melampsora larici-caprearum</i>	Mengeš, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica <i>Salix caprea</i>	100 sejank, ki so stare 1 - 2 leti	močna
<i>Melampsorium betulinum</i>	Radvanje, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica navadna breza	5.830 presajenk, ki so stare 1+1 in 1+1+1 leto	prisotna
<i>Microsphaera alphitoides</i>	Tišina, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica graden	20.000 sejank, ki so stare 3 leta	močna
	Tišina, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica dob	8.000 sejank, ki so stare 2 leti	močna
	Polana, ABC Pomurka gozdna drevesnica dob	3.000 sejank, ki so stare 2 leti	slaba

1	2	3	4
Microsphaera alphitoides	Hraščica, ABC Pomurka gozdna drevesnica graden	7.000 sejank, ki so stare 2 leti	slaba
	Hraščica, ABC Pomurka gozdna drevesnica dob	66.000 sejank, ki so stare 2 leti	slaba
	Sorško polje, GG Kranj graden	10 ha površine, drevesa vseh starosti	srednja
Naemacyclus sp.	Markovci, GG Maribor gozdna drevesnica črni bor	20.000 presajenk, ki so stare 1+1 leto	slaba
	Mengeš, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica Pinus leucodermis	50 kontejnerskih sadik, ki so stare 7 let	srednja
Rhytisma acerinum	Selnica ob Dravi, GG Maribor gozdna drevesnica beli javor	45 presajenk, ki so stare 2+3 leta	prisotna
	Fala, GG Maribor gozdna drevesnica Acer sp.	55 presajenk, ki so stare 2+3 leta	slaba
	Fala, GG Maribor gozdna drevesnica beli javor	30 presajenk, ki so stare 2+1 leto	prisotna
	Mengeš, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica ostrolistni javor, beli javor	10.000 presajenk belega javora, ki so stare 1+1 leto in 120 presajenk ostrolistnega javora, ki so stare 6 let	prisotna do močna
	Rožek I., GG Novo mesto okrasna drevesnica beli javor	130 sadik.	srednja
	Graščin, Lesna Slovenj Gradec gozdna drevesnica beli javor	140.000 sadik, ki so stare 1+1 in 1+2 leti	srednja
Scirrhia pini	Matenja vas, GG Postojna, gozdna drevesnica črni bor	5.000 presajenk, ki so stare 2+2 leti	slaba
Sclerophoma pityophila	Kazamur, K.o. Starod Zavod za pogozd.in melior.Krasa rdeči bor	20 ha rdečega bora v nasadu	srednja
Septotis podophyllinum	Murgle, KIT Ljubljanske mlekarne TOZD posestva topolova drevesnica topol	1.200 topolic, ki so stare 1/2 leti	prisotna
Sphaerotheca pannosa var.rosae	Mengeš, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica Rosa rugosa	10.000 sejank, ki so stare 1 leto	močna
Stegonosporium pyriforme	Rožek I., GG Novo mesto gozdna drevesnica beli javor	130 presajenk, ki so visoke 2 do 2,5 m	močna
Stereum sanguino- lentum	Kazamur, K.o. Starod Zavod za pogozd.in melior.Krasa rdeči bor	20 ha	prisotna

1	2	3	4
Uncinula bicornis	Radvanje, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica beli javor	6.700 sejank, ki so stare 1 leto	prisotna
	Radvanje, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica beli javor	32.000 presajenk, ki so stare 1+1, 1+1+1 in 2+1+1 leto	močna
	Radvanje, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica ostrolistni javor	2.500 presajenk, ki so stare 1+1, 1+1+1 in 1+2+1 leto	slaba
	Mengeš, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica maklen	10.500 sejank, ki so stare 1 leto	močna
	Tišina, Semesadike Mengeš gozdna drevesnica beli javor	10.500 sejank, ki so stare 1 leto	slaba
Acantholyda hieroglyphica	Rožek I., GG Novo mesto okrasna drevesnica ruševje	50 sadik.	slab
Agelastica alni	Ljubljana črna jelša	3 ha	srednji
Biorhiza pallida	Sorško polje, GG Kranj graden	več dreves	slab
Camponotus herculeanus	Sorško polje, GG Kranj smreka	1 drevo	močan
	Pokljuka, GG Kranj smreka	1 drevo	močan
Cemistoma susinella	Mestni log, KIT Ljubljanske mlekarnе TOZD posestva topolova drevesnica topol	1.605 topolic, ki so stare 1/1 leto	prisoten
	Murgle, KIT Lj.mlekarnе, TOZD posestva topolova drevesnica topol	400 topolic, ki so stare 1/2 leti	prisoten
Cletrynomus glareolus	Kazamur, K.o.Starod Zavod za pogozd. in melioracijo Krasa rdeči bor	20 ha nasada, ki je star 25 let	slab
Corithuca ciliata	Ljubljana, Sevnica, Gornja Radgona platana	v Ljubljani vsi parki, v Sevnici 6 dreves, v Gor.Radgoni 3 drevesa	močan
Dasyneura abietiperda	Gornje Gameljne, GG Kranj smreka	20 dreves	močan
Lithocolletis platani	Ljubljana, platana	vsj parki	močan
Orchestes fagi	GG Nazarje bukev	na celotnem območju	srednji
Paururus juvenus	Domžale smreka	3 m ³	srednji

1	2	3	4
Phyllocnistis suffusella	Mestni log, KIT Ljubljanske mlekarne TOZD posestva topolova drevesnica topol	3.825 topolic, ki so stare 1/1 leto	prisoten do slab
	Murgle, KIT Lj.mlekarne TOZD posestva topolova drevesnica topol	2.050 topolic, ki so stare 1/2 leti	prisoten
Pristiophora abietina	Gornji Grad, GG Nazarje smreka	20 ha	srednji
	Brnik, GG Kranj smreka	2 ha	močan
Physokermes piceae	Hrastičje, Sorško polje GG Kranj smreka	50 ha	močan
Semasia nanana	Sorško polje, GG Kranj smreka	200 dreves	slab
	Oliševa Lesna Slovenj Gradec smreka	3 ha	slab
Zeuzera pyrina	Ljubljana breza	2 drevesi	slab
	Nova Gorica mali jesen	več dreves	močan
Xyleborus dispar	Rožek I., GG Novo mesto gozdna drevesnica beli javor	130 presajenk, ki so velike 2 do 2,5 m	močan